

SCENARIUSZ 1 z 10

PODRÓŻ PO ŚWIECIE WARTOŚCI

WPROWADZENIE

*Nasze podróże
bliskie i dalekie*

KARTA SCENARIUSZA

CEL GŁÓWNY

Zwrócenie uwagi uczniów na to, czym są wartości i jak można je zdefiniować.

CELE SZCZEGÓLWE

Uczeń:

- tworzy własną definicję wartości;
- postrzega wartości jako drogowskazy, które pomagają w dokonywaniu wyborów;
- opowiada, czym jest dla niego doświadczenie podróży;
- zastanawia się, co jest ważne w przygotowaniu do podróży;
- zapoznaje się z położeniem na mapie świata takich państw, jak: Ghana, Indonezja, Kenia, Kolumbia, Lesotho, Namibia, Nepal, Peru, Wenezuela;
- przygotowuje teczkę-walizkę;
- *opracowuje własną hierarchię wartości (zadanie dodatkowe).

REALIZOWANE PUNKTY PODSTAWY PROGRAMOWEJ

I. 1.1), 1.2), 1.3), 1.5); 2.2), 2.3), 2.7)

III. 1.2), 2.4), 2.9), 2.10)

IV. 3.3)

V. 2.3)

VI. 1.1)

ŚRODKI DYDAKTYCZNE

- [szablon identyfikatora do walizki](#) (do wydrukowania dla każdego ucznia);
- [mapa świata z zaznaczonymi państwami: Ghana, Indonezja \(Sumba\), Lesotho, Kenia, Namibia, Nepal, Peru, Wenezuela i Kolumbia](#) – format A4 i A3 (do wydrukowania dla każdego ucznia);
- [karta pracy „Szkatułki z wartościami”](#) (do wydrukowania dla każdego ucznia);
- duża mapa świata lub globus;
- papierowa teczka (dla każdego ucznia);
- karton do zrobienia rączek walizki;
- sznurek, wstążka lub tasiemka do przyklejenia identyfikatora do walizki;
- kolorowy papier do ozdobienia teczki.

PRZEBIEG ZAJĘĆ

I WPROWADZENIE DO ZAJĘĆ – ROZMOWA KIEROWANA

Odwołując się do doświadczeń uczniów, rozpocznij z nimi rozmowę na temat podróży.

Zapytaj:

- Jakie bliskie i dalekie podróże odbywaliście?
- Kiedy ostatnio podróżowaliście?
- Dokąd wybraliście się w podróż?
- Co wspominaliście z tej podróży?

Ważne jest, aby każdy uczeń mógł się odwołać do swoich doświadczeń, dlatego za podróż możecie uznać nie tylko wakacyjny wyjazd, ale również poznawanie okolicy własnego domu, wycieczkę rowerową, wyprawę na targ czy do kina, odwiedzin u dziadków lub dalszej rodziny w innej miejscowości czy przeprowadzkę do innego miasta.

Zaproś uczniów do wspólnej podróży, którą będziecie odbywać podczas kolejnych dziesięciu zajęć. Ich celem będzie poznawanie historii dzieci z różnych krajów i tego, co dla nich jest ważne. Uczniowie zastanowią się nad tym, czy sprawy ważne dla ich rówieśników mieszkających na innych kontynentach są również istotne dla osób żyjących w Polsce, dla nich, ich koleżanek i kolegów.

I PO CO PODRÓŻUJEMY? – METODA POMYŚL–POROZMAWIAJ–PODZIEL SIĘ

Celem tej części rozmowy jest naprowadzenie uczniów na zagadnienie wartości oraz ich funkcji w naszym życiu.

Poproś uczniów, by zastanowili się nad odpowiedziami na pytania, a następnie podzielili się swoimi przemyśleniami w parach.

- Jaki cel miały wasze podróże?
- Po co wyruszyliście w drogę?
- Co ważnego dla was robiliście w czasie waszych bliskich i dalekich podróży?

Po krótkiej rozmowie w parach poproś chętnych o przedstawienie swoich przemyśleń i rozpocznij rozmowę na forum klasy.

Zwróć uwagę uczniów na to, że: nie wszystkie podróże mają określony konkretny cel, jak np. zwiedzanie zamku czy zdobycie szczytu jakiejś góry, często cel jest bardziej ogólny – chodzi o odpoczynek, zaspokojenie ciekawości świata, spędzenie czasu z ważnymi osobami, poznanie nowych osób, doświadczenie czegoś nowego, np. kąpieli w morzu albo smaków nowych potraw. Cele wskazują pewien kierunek, na którym nam zależy, a niekoniecznie określony efekt. Nawet ogólnie zarysowany cel jest dobrym powodem, by ruszyć w podróż. Jednak często podróżujemy po to, by zrobić coś, co jest ważne dla nas lub osoby, która decyduje o podjęciu wyprawy.

Poprowadź rozmowę tak, aby uczniowie starali się nazwać swoje cele w sposób ogólny, np. spędzić czas z dziadkami, poznać nowych przyjaciół, odpocząć, poszerzyć wiedzę o czymś, nauczyć się jeździć na rowerze i być bardziej samodzielnym.

Parafrazuj wypowiedzi uczniów, nadając im formę nazwy wartości, np. rodzina, przyjaźń, nauka, samodzielność, odpoczynek, zabawa, rozwój, piękno. Zapisz na tablicy wymienione przez uczniów cele podróży – wartości.

! CZYM SĄ WARTOŚCI I DO CZEGO SĄ NAM POTRZEBNE?

– WPROWADZENIE POJĘCIA I TWORZENIE DEFINICJI

Odczytaj zapisane na tablicy cele podróży – wartości – dla których podejmujemy wysiłek podróżowania. Następnie poproś uczniów, aby zastanowili się nad tym, co je łączy. Możesz ich naprowadzić pytaniem, jakie znaczenie mają wymienione cele podróży. Zwróć uwagę, że są dla nich ważne, wartościowe.

Podsumuj propozycje uczniów, tworząc definicję wartości. Zapisz ją na kartce i przywieś w widocznym miejscu w sali lekcyjnej.

Definicja może brzmieć:

”Wartości to wszystko co jest przez nas uważane za ważne, cenne, WARTOŚCIOWE, czyli warte naszego wysiłku i czasu, poświęcania naszej uwagi.”

Zachęć uczniów do zastanowienia się i odpowiedzenia na następujące pytania:

- Do czego służą wartości?
- Po co nam wiedza, że coś jest dla nas ważne?

Pozwól uczniom na swobodne wypowiedzi. W razie konieczności możesz podpowiedzieć, że o wartościach mówi się czasem, że są to drogowskazy, kierunki czy wskazówki, pomagające podejmować istotne decyzje życiowe i konsekwentnie je realizować.

Podsumowując tę część rozmowy, podkreśl, że wiedza o tym, co jest dla nas ważne, jest nam potrzebna, żebyśmy mogli świadomie wybierać swoje cele i podejmować działania, na których nam zależy.

! *„SZKATUŁKI Z WARTOŚCIAMI” – NIE JESTEŚMY TACY SAMI!

– AUTOREFLEKSJA ORAZ DISKUSJA

*Dodatkowa aktywność dla starszych uczniów. Zależnie od czasu, jaki chcesz poświęcić na realizację zajęć, oraz twojej oceny gotowości uczniów do omówienia tematu hierarchii wartości, możesz zaprosić ich do ustanowienia własnej uproszczonej hierarchii wartości zgodnie z ich wiedzą i przemyśleniami, które mają w tej chwili, przed rozpoczęciem cyklu zajęć poświęconego wartościom. Jeśli zdecydujesz się na realizację tej aktywności, zachęcamy do powrócenia do tego ćwiczenia w czasie spotkania podsumowującego cykl, aby uczniowie mogli doświadczyć, jak wiedza, którą zdobyli, wpłynęła na ich postrzeganie tego, co jest ważne.

Wprowadź uczniów w zagadnienie hierarchii wartości, mówiąc o tym, że ludzie kierują się w życiu wartościami, jednak każdy sam decyduje, co jest dla niego najważniejsze, co mniej ważne i co nieważne. Przypisując osobom, przedmiotom, zdarzeniom, sytuacjom wartości, tworzymy na własny użytek hierarchię wartości, nasz prywatny ranking wartości. Najważniejsze wartości to te, które dotyczą spraw dla nas najbardziej istotnych, które uznajemy za warte największego wysiłku, starania i uwagi.

Rozdaj uczniom [karty pracy](#) z wypisanymi nazwami różnych wartości i poproś, by wycięli poszczególne karteczki.

Zaproponuj im, by uporządkowali je, wkładając do jednej z trzech szkatułek: z wartościami najważniejszymi, średnio ważnymi lub mało ważnymi.

Mogą też zaproponować inne wartości i zapisać ich nazwy na pustych karteczkach. Jeśli w ramach jednej kategorii uczeń chce szczególnie wyróżnić którąś z wartości, może ją oznaczyć, np. gwiazdką.

Podkreśl, że ważne jest, by każdy uporządkował wartości zgodnie z własnymi przekonaniem.

Kiedy uczniowie uporządkują karteczki, zapytaj, kto chciałby opowiedzieć o szkatułkach wartości. Zachęć do dyskusji o tym, dlaczego niektóre wartości uznają za ważniejsze od innych.

Nie zmuszaj uczniów do wypowiedzi. Jeżeli nie ma ochotników, Ty dokonaj podsumowania. Jeżeli chętni uczniowie zabiorą głos, pamiętaj, aby nie oceniać ich wypowiedzi.

Podsumowując, podkreśl, że nie każdy uznaje te same sprawy za najważniejsze. Zależy to m.in. od tego, w jakim jesteśmy wieku, kto i co nas otacza, w jakich warunkach żyjemy.

! ZAPROSZENIE DO WSPÓLNEJ PODRÓŻY – PRZEDSTAWIENIE CELU PODRÓŻY

Przedstaw uczniom cel podróży, do udziału w której ich zapraszasz:

- Dzięki temu, że wiemy, co jest dla nas ważne, łatwiej jest nam zdecydować, co robić, aby osiągnąć nasze cele. Dla mnie ważne jest, żebyście poznawali świat i wiedzieli o nim coraz więcej, żebyście znajdowali odpowiedzi na wasze pytania. Dlatego chcę was zaprosić w podróż, którą będziemy odbywać wspólnie. Podczas kolejnych zajęć poznacie historie ośmiorga waszych rówieśników z różnych zakątków świata i dowiedziecie się, co jest dla nich ważne. **Celem naszej podróży będzie poznanie świata wartości waszych rówieśników z innych krajów, czyli tego, co jest dla nich ważne. A także poznawanie tego, co jest ważne dla każdego z was.**

! PRZYGOTOWANIE DO PODRÓŻY – TWORZENIE LISTY SPRAW

To zadanie możesz potraktować jako dodatkowe i ograniczyć się jedynie do podsumowania aktywności, czyli przedstawienia uczniom tego, co będzie im potrzebne w podróży, w którą razem wyruszacie.

Zaproś uczniów, by stworzyli listę spraw, które warto ustalić przed podróżą. Zależnie od twojej oceny możliwości uczniów możesz albo prosić ich, by każdy zapisał na karteczkach swoje propozycje i nakleił je na wspólnym arkuszu papieru, albo zapisywać propozycje sformułowane przez uczniów.

Po podaniu przez uczniów propozycji spraw ważnych do ustalenia przed podróżą, uporządkuj je, np. odpowiadając na poniższe pytania:

- Dokąd się wybieramy? Jakie przystanki planujemy po drodze?
- Jak się tam dostaniemy?
- Kiedy (wyruszamy, mamy dotrzeć do celu, wracamy)?
- Z kim?
- Za co?
- Co trzeba zorganizować (bilety, noclegi)?
- Co należy ze sobą zabrać?

- Jak należy się przygotować do podróży (szczepienia, apteczka, czytanie przewodników, oglądanie filmów, sprawdzanie prognozy pogody)?

Podsumowując aktywność, powiedz uczniom, że, aby wyruszyć w waszą wspólną podróż, potrzebne są:

- 1) mapa świata z oznaczonymi krajami, do których zaprosili ich rówieśnicy;
- 2) walizka, w której będą gromadzić pamiątki z podróży;
- 3) otwarte głowy uczniów – gotowość do słuchania, oglądania i myślenia o tym, co mają im do powiedzenia koleżanki i koledzy z innych krajów.

PRZYSTANKI W PODRÓŻY – PRACA Z MAPĄ ŚWIATA

Zaprezentuj uczniom mapę świata i zaznaczone na niej następujące miejsca:

Afryka: Ghana, Lesotho, Kenia, Namibia;

Azja: Indonezja (wyspa Sumba), Nepal;

Ameryka Południowa: Peru, Wenezuela i Kolumbia.

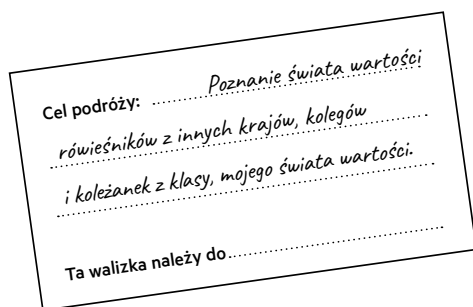
Po wskazaniu na mapie wszystkich państw, które wspólnie odwiedzicie podczas waszej podróży, rozdaj uczniom ich egzemplarze [mapy świata](#).

WALIZKA NA PODRÓŻ – PRACA PLASTYCZNO-TECHNICZNA

Zaproponuj uczniom, aby przygotowali walizki, w których będą zbierać pamiątki z podróży. Zanim wyruszą, schowają do nich mapy, które będą im potrzebne.

Daj każdemu uczniowi papierową teczkę. Poproś, aby dorobił do niej rączki z kartonu i jeśli chce, to także kółeczka, oraz ozdobił ją z zewnątrz.

Rozdaj uczniom wycięte [identyfikatory](#) i poproś, by je wypełnili własnym symbolem (symbolami), a następnie przyklepili do walizek.

PODSUMOWANIE ZAJĘĆ

Podziękuj uczniom za ich aktywność podczas zajęć.

Zachęć ich do schowania w teczkach-walizkach mapy świata oraz kart ze „Szkatułkami wartości”, jeśli wykonali to zadanie.

PO ZAJĘCIACH – INFORMACJA DLA RODZICÓW I OPIEKUNÓW

Po zakończeniu zajęć przekaz rodzicom lub opiekunom dzieci przygotowaną specjalnie dla nich informację, która umożliwi im kontynuację pracy, którą dzisiaj wykonałaś/wykonałeś z grupą. Znajdziesz ją [tutaj](#).